

LÄNSSTYRELSEN

I KALMAR LÄN
Planeringsavdelningen
Länsantikvarien

BESLUT

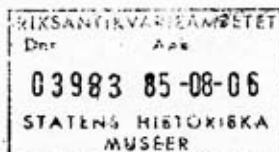
1985-07-31

11.392-907-85

RIKSANTIKVARIÉÄMBETET
DOKUMENTATIONSBYRÅN

Sektionen för byggnadsinventering

Landskap Småland
Kommun Kalmar
Församling Kalmar
Fastighet Apotekaren 3

Byggnadsminnesförklaring

Fråga om byggnadsminnesförklaring av rubricerade fastighet väcktes 1985-02-14. En byggnadsminnesförklaring av fastigheten har diskuterats sedan början av 1970-talet. Byggnadsnämnden i Kalmar kommun har vid sammanträde 1985-05-30 livligt tillstyrkt förslaget. Ni har 1985-04-30 beretts tillfälle ta del av länsstyrelsens utredning i ärendet och har förklarat att Ni inte har något att erinra däremot.

Kvarteret Apotekaren är beläget vid Kalmars största affärsgator Storgatan och Kaggensgatan. Tomterna har övervägande varit ägda av de stora köpmansfamiljerna och skeppsredarna i staden. Kv Apotekaren 3 består av två sammanbyggda hus mot gatan samt gårdsbyggnader kring en kullerstensbelagd gård.

Den äldsta byggnaden är det s k "Trappgavelshuset". Detta hus som enligt årtal ovanför portalen är uppfört år 1667 är en av stadens arkitektoniskt märkligaste byggnader. Det är ett två våningar högt gavelvänt stenhus med gaveln formad som en trappa. Kring entrén är en ovanlig portal med vågformade sidopilastrar, avslutade med klot, och en kartusch med inskription. Den nu spritputsade fasaden dekorerats ytterligare med enkla gördelgesimser samt smidda ankarslutar i flera rader. Det avtrappade gavelkrönet avslutas i toppen med ett tidigare förgyllt klot på postament mellan två voluter. I gaveln finns tre runda gluggar samt ett fönster i ursprungligt läge för hissbox och luckor. Gaveln mot gården upprepar gatufasadens anordning men är enklare. Båda våningarnas rumsindelning är i senare tid mycket förändrade.

Det andra huset mot gatan är uppfört omkring sekelskiftet. Det är mycket medvetet anpassat efter det äldre huset. Genom att använda arkitekturdetaljer från trappgavelshuset såsom klot, fönstertyper, oxögon m m har man i det nyare huset lyckats ge fasaderna en enhetlig prägel. Den senare byggnaden har dock även en individuell karaktär. Byggnaden har fått låna drag från barocken, vilket tydligt avspeglats i gaveln och fasadens plastiska djupverkan.

Postadress:

391 86 KALMAR

Telefon:

(växel-direktval)
0480/82 000

Postgiro:

3 51 78 - 3

1985-07-31

11.392-907-85

Gårdsbyggnaderna, varav en i korsvirkesteknik, sluter gården på ett traditionellt sätt.

Trappgavelhuset i kv Apotekaren 3 är en av de få kvarvarande byggnader som uppfördes enligt de ursprungliga anvisningarna för Kvarnholmens bebyggelse. Det visar därför hur staden förväntades bli bebyggd. Huset är vidare det enda i Kalmar bevarade med trappgavel. Detta visar på de en gång starka förbindelserna med Lyskland. Byggnaden exemplifierar också hur den karolinska tidens storborgare manifesterade sin status och sitt inflytande. 1900-talshuset är så väl anpassat och så sammanhängande med det äldre huset att de måste ses som en helhet.

Det ovan framförda sammantaget innebär att byggnaderna på Apotekaren 3 har ett så högt kulturhistoriskt värde att de är att betrakta som synnerligen märkliga.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen byggnaderna på fastigheten Apotekaren 3 för byggnadsminnen.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Byggnaderna på fastigheten får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. I Trappgavelhuset får inte sådana åtgärder vidtagas som innebär ingrepp i stommen.
3. Portgången mot Storgatan får inte byggas igen.
4. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller eller det kulturhistoriska värdet minskar. Vård- och underhållsåtgärder skall utföras på ett sätt som är anpassat efter byggnadernas material och teknik.
5. Fastigheten, som avgränsats med heldragen röd linje på karta tillhörande dessa föreskrifter (bilaga 1), får inte ytterligare bebyggas och skall hållas i sådant skick att byggnadernas utseende och karaktär inte förvanskas. Gårdens kullerstensbeläggning skall behållas.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om underhåll och vård av byggnader och tomt.

Länsstyrelsen kan enligt 3 § byggnadsminneslagen med-

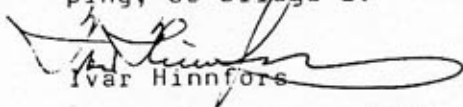
1985-07-31 11.392-907-85

dela dispens från ovannämnda föreskrifter om ändring-
en anses nödvändig för att byggnaderna skall vara
till nytta eller om andra särskilda skäl finns för
en ändring.

Enligt 14 § tredje stycket samma lag gäller detta
beslut omedelbart även om det överklagas.

./.

Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten i Jönkö-
ping, se bilaga 2.

Ivar Hinnfors

Kjell-Håkan Arnell

Bilaga

1. Karta
2. Hur man överklagar

Kopia

Akten

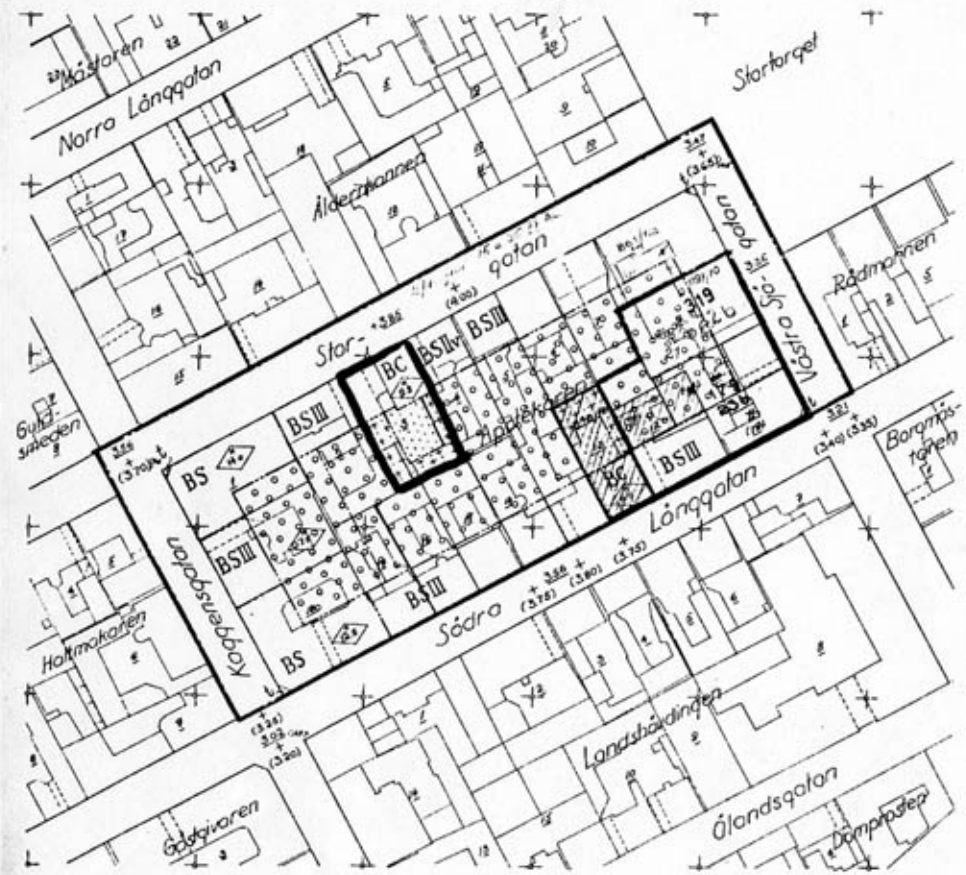
Länsantikvarien + bil 1

Riksantikvarieämbetet rek mb + bilagor

Kalmar läns museum + bil 1

Kalmar kommun, byggnadsnämnden + bil 1

Inskrivningsmyndigheten vid Kalmar tingsrätt, laga-
kraftbevis + bil 1

- Beteckn. för:**
- stadsplanegräns
  - gällande stadsplanelinje
  - områdesgräns
  - bestämmelsegräns
  - tom- och annan gränslinje ej avsedd att fastställas
  - allmän plats, gata
  - mark för bostadsändamål, slutet byggnadssätt
  - mark avsedd att bevaras som kulturresevat
  - mark för terrass- och gårdsöverbyggnad
  - mark, som inte får bebyggas
  - mark, som endast villkorligt får bebyggas
  - antal våningar
  - antal våningar jämte inredd vind
  - högsta byggnadshöjd
  - kvartershörn avskäres i bottenvåningen
  - registerbeteckningar
  - befintlig byggnad
  - gällande gatuhöjd avsedd att sedermera utgå
  - gatuhöjd avsedd att fastställas sedermera [nu på marken befintlig].

Tillhör Kungl. Maj:ts beslut
den 23 januari 1948
Stockholm i Kommunikationsdepartementet
Ex officio:
Nils Aurén

Bestyrkes:
Nils Carlgren

Kalmar den 28 januari 1947

Nils Carlgren

Tillhör länsstyrelsens i Kalmar län
beslut den 31 Juli 1947
Kustin Andreasson

Skala 1:1000

Om Ni vill överklaga detta beslut, skall Ni/kommunen/bolaget skriva till kammarrätten i Jönköping, Box 564, 551 02 Jönköping och tala om hur och varför Ni vill att beslutet skall ändras. Sänd även med sådant som Ni anser har betydelse för ärendet.

Kammarrätten måste ha fått in Er skrivelse inom tre veckor räknat från den dag då Ni fick del av beslutet.

Tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att anteckna ärendets nummer.

Underteckna skrivelsen och uppge fullständigt namn, personnummer, post adress och telefonnummer. Om Ni anlitar ombud kan i stället ombudet underteckna skrivelsen.

Upplysningar

Även riksantikvarieämbetet och statens historiska museer kan klaga över detta beslut.

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till länsstyrelsen.